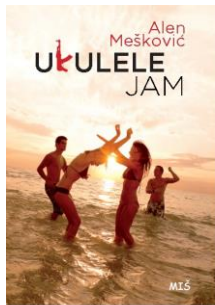

Mešković, Alen: **Ukulele jam.**

Prevod Damijan Šinigoj. Dob pri Domžalah : Miš, 2015

Alen Mešković, rojen leta 1977 v Derventi (Bosna in Hercegovina) je bil v letih 1992-1994 z družino v begunskem centru v Puli, nato pa je emigriral na Dansko. V Kopenhagenu je magistriral iz moderne kulture in komuniciranja. Leta 2009 je izšla v angleščini njegova prva pesniška zbirka z naslovom *First time back*, leta 2011 pa v danščini roman *Ukulele jam*. Prejema odlične kritike in štipendije, mdr. tudi nagrado Kunstnerprisen 2013, ki jo podeljujejo »medkulturnemu umetniku leta«.

Prvoosebna Mikijeva pripoved je osredinjena na njegovo odraščanje, prezgodnje zorenje v kriznih razmerah na robu vojne. Gre za preplet avtobiografskih izkušenj in fikcije, ki ga dopolnjujejo citati (naslovi in po nekaj verzov) iz okrog 60 pesmi različnih zvrsti glasbe. Tudi oblikovno je razdeljen na osem »kaset«, ki imajo po več krajših poglavij. Čeprav ne gre za povsem inovativno romaneskno pisavo, je roman *Ukulele jam* prepričljivo in hkrati privlačno branje, tudi duhovito in mestoma humorno, kljub vsem vojnim grozotam, ki se dogajajo v bližini, in kljub vsem stiskam in ponižanjem, ki jih doživljajo begunci. Predvsem pa pa bralca očara instinkt po preživetju, ki je močnejši od sovraštev na Balkanu!

Emir, ki ga vsi kličejo Miki, se veseli konca osnovne šole in poletja 1992, brat Neno naj bi se vrnil s fakultete in ga učil voziti avto, oče naj bi se predčasno upokojil in on naj bi bil jeseni v gimnaziji. Toda izbruhne vojna in z mamo in očetom se znajde v begunskem centru ob jadranskem morju. Za bratom Nenom (imenuje ga Mr. No), ki mu je velik vzor, tudi s svojim glasbenim okusom, pa se zgubi sled najbrž nekje v srbskih zaporih. Na videz pasivna starša - mama je močno potrta, oče nenehno posluša poročila po radiu - se borita za golo preživetje. Miki spoznava nove prijatelje med begunci, domačini in turisti. Veliko jim pomeni glasba, razne zvrsti, predvsem pa metal, izmenjujejo si kasete in besedila. Bližnji klub Ukulele jim predstavlja oazo dobre glasbe, zabave in beg iz vsakdanjosti. Tudi popivajo, kolikor jim dopuščajo skromna sredstva, doživljajo prve ljubezni in erotične izkušnje. Miki nima vseh dokumentov, zato se ne more vpisati v gimnazijo, pač pa v obrtno šolo. Vse bolj si želi na Švedsko, kamor so se zatekli nekateri drugi begunci in od koder se mu je končno javil brat. Tako konec poletja 1994, ravno na 17. rojstni dan, po spletu naključij dejansko odkoraka iz begunskega centra in na poti v Zagreb telefonira stricu, naj mu pomaga do ponarejenega potnega lista ...

Odlično medgeneracijsko branje!

Avtor Alen Mešković bo gost letošnjega festivala »Bralnice pod slamnikom«, 13.–20. maj 2015.

Spodbude za branje:

- Da se bralci (tako mladi kot odrasli) ne bi ustrašili obsežne knjige (380 str.), jim kot povabilo v branje vnaprej razdelim po eno krajše poglavje iz vsake "kasete". Seveda je vseh osem poglavij tako spretno izbranih, da je zaslutiti razvoj zgodbe, stopnjevanje zapletov idr. Skupaj preberemo in ... mislim, no, vsaj upam, da jim to vzbudi zanimanje za vse besedilo. ☺ Če je na srečanju veliko udeležencev, jih razdelim v osem dvojic oz. v osem skupin, ki si na podlagi teh poglavij delijo svoja pričakovanja o besedilu.
- Na naslednjem srečanju si povemo, v čem je besedilo preseglo naša pričakovanja, dodatno izmenjamo mnenja in morda še kaj, npr. starejši bralci tudi spomine na spopade in vojne na Balkanu v letih 1992-1996.
- Z zanimanjem poslušamo, če kdo od udeležencev v besedilu komentira izbor pesmi in citate iz njih. (In še posebej, če predvaja ali celo – že kako – izvede katerega teh komadov. ☺)

Nadaljnje spodbude za branje:

- Roman *Ukulele jam* primerjajmo z romanom Ivana Bodrožić, *Hotel Zagorje* (Modrijan, 2011).
- V naši »Priporočilnici« poiščite še tri knjige na temo »beguncev«:
<http://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/>, slikanico Irene Kobald *Moji odeji*, strip Tanje Komadin, Fino kolo in Anne Laure Bondoux, *Čas čudežev*.
- Objavljamo pa tudi obsežnejši nabor del na to temo. Izbirajte glede na starost, bralno zmožnost, želje in zanimanja bralcev. S skupino bralcev 3. triletja ali medgeneracijsko skupino bralcev lahko izvedete »raziskovalno branje« vseh del:

FANTASTIKA

Funke, Cornelia: **Kralj tatov**.

Prev. Sanda Šukarov. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2004. (Knjižnica Sinjega galeba; 315), 335 str.

| P | 2. stopnja

| begunci, Benetke, družčine, prijateljstvo, sirote, skrivnosti, tatvine

Ness, Patrick: **Na begu**: prva knjiga trilogije Hrup in kaos.

Prev. Andrej Hiti Ožinger. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. (Srednji svet), 527 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], knjiga je del enotne zgodbe, o avtorjih

| begunci, fantastična bitja, knjige, moški, nasilje, nestrpnost, spol, tiranija, upori, ženske

RESNIČNOST

Bodrožić, Ivana: **Hotel Zagorje**.

Prev. Maja Novak. Ljubljana: Modrijan, 2011. (Bralec), 159 str.

| M | 4. stopnja | naslovniško odprta pripoved

| begunci, dekleta, Hrvaška, odraščanje, vojne

Bondoux, Anne Laure: **Čas čudežev**.

Prev. Alenka Moder Saje. Spr. beseda Katja Čibej Fras. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2014. (Odisej), 207 str.

| M | 3. stopnja | spremna beseda

| begunci, Evropa, Francija, Kavkaz, ljubezen, matere, vojne, zgodovina

Geda, Fabio: **V morju so krokodili**: resnična zgodba Enajatolaha Akbarija.

Prev. Anita Jadrič. Spr. beseda Aldo Milohnić. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2011. (Odisej), 175 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, spremna beseda

| begunci, Italija, spomini

Gibbons, Alan: **Temna globina**.

Prev. Anja Kokalj. Spr. beseda Jana Zirkelbach. Ljubljana: Grlica, 2007. (Na robu), 184 str.

| M | 3. stopnja

| albinizem, begunci, drugačnost, mladostniki, nestrpnost, priseljenci, večkulturnost

Gleeson, Libby: **Mahtabina zgodba**.

Prev. Metka Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš, 2009. (Zorenja), 188 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih

| Afganistan, Avstralija, begunci, stiske, vojne

Gleitzman, Morris: 2 naslova: **Nekoč** in **Potem**.

Prev. Dušan Ogrizek. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Nekoč), 167 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], knjiga je del enotne zgodbe, o avtorjih

| begunci, druga svetovna vojna, fantje, holokavst, ilegalci, Judje, otroci, Poljska, prijateljstvo, sodobnost, stoletje, 2. pol. 20., vojne

Hartnett, Sonya: **Srebrni osliček**.

Prev. Milan Žlof. Ilustr. Anne Spudvilas. Ljubljana: Družba Piano, 2010, 199 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, za pogovore o knjigah

| begunci, Francija, osli, pomoč, prijateljstvo, simboli, skrivnosti, sodobnost, stoletje, 1. pol. 20., vojaki, vojne, živali v naravi

Komadina, Tanja: **Fino kolo**: po zgodbi Manke Kremenšek Križman.

Ilustr. Tanja Komadina. Spr. beseda Bojan Albahari. Bibl. predh. Manka Kremenšek Križman.

Ljubljana: Forum, 2014. (Minimundus), 63 str.

| P | 2. stopnja | o avtorjih, priredba, spremna beseda, strip

| begunci, Ljubljana, Mostar, prijateljstvo, priseljenci, tatvine, večkulturnost, vojne, želje

Leeuwen, Joke van: **Ko je oče postal grm**.

Prev. Katjuša Ručigaj. Ilustr. Joke van Leeuwen. Dob pri Domžalah: Miš, 2012. (Čiv), 104 str.

| P | 2. stopnja | [ODLIČNO], simbolična pripoved

| begunci, deklice, družina, ločitve, vojne

McKay, Sharon E.: **Nevihtha nad Kandaharjem**.

Prev. Biserka Bobnar. Ljubljana: Alica, 2012, 264 str.

| M | 3. stopnja | [ZELO DOBRO], slovar, spremno besedilo, za pogovore o knjigah

| Afganistan, begunci, dekleta, islam, nasilje, prijateljstvo, šola, vojne, ženske

Naidoo, Beverley: **Druga stran resnice**.

Prev. Urška Strnad. Spr. beseda Jana Kolarič. Ljubljana: Grlica, 2008, 245 str.

| M | 3. stopnja | o avtorjih

| Afrika, Anglija, begunci, nasilje, posvojitve, večkulturnost

Unenge, Johan: **Moje vzporedno življenje**.

Prev. Danni Stražar. Ilustr. Johan Unenge. Dob pri Domžalah: Miš, 2011. (Srečanja), 253 str.

| M | 3. stopnja | [ODLIČNO], o avtorjih, strip

| begunci, diskriminacija, drugačnost, fantje, ilegalci, ksenofobija, mladostniki, politika, rasizem, vrednote

Vannuccini, Vanna: **Berlinski zid: Vzhodni Berlin leta 1989.**

Prev. Teo Šinkovec. Ilustr. Alessandro Baronciani. Izola: Ark, 2012. (Zgodovinski roman za otroke; 6), 123 str.

| P | 2. stopnja | [ZELO DOBRO], za pogovore o knjigah

| begunci, Berlin, družina, meje, Nemčija, politika, revščina, socializem, sodobnost, stoletje, 2. pol. 20., totalitarizem, zgodovina

In še ena poučna knjiga (družboslovje):

Senker, Cath: **Zakaj so ljudje begunci?**

Prev. Kristina Fuerst. Ljubljana: Grlica, 2006. (Zakaj?), 48 str.

| 3 | 3. stopnja | fotografije

| begunci

(Seznam je pripravljen s pomočjo Priročnikov za branje kakovostnih mladinskih knjig, ki jih pripravlja Pionirska – center za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri Mestni knjižnici Ljubljana: <http://www.mkli.si/prirocnik/item/451>)

mag. Tilka Jamnik